

ĐỀ THI GIỮA HỌC KÌ 2 – ĐỀ 8**MÔN: NGỮ VĂN - LỚP 10****BỘ SÁCH: CHÂN TRỜI SÁNG TẠO****Thời gian làm bài: 90 phút****I. ĐỌC HIỂU (6đ)***Học sinh đọc văn bản sau và trả lời các câu hỏi phía dưới***NHỮNG TUỔI THƠ**

Luu Quang Vũ

Những tuổi thơ không có tuổi thơ	Đôi môi em không trong vắt nụ cười
Những đôi mắt tráo trở mà tội nghiệp	Em chẳng biết yêu đương mà mơ ước
Chúng ăn cắp, đánh nhau, chửi tục	Không được đọc những trang sách đẹp
Lang thang hè đường tàu điện quán bia	Không biết tin vào những bài ca
Những bông hoa chưa nở đã tàn đi	Sớm độc ác sớm xấu xa
Những cành cây chưa xanh đã cỗi.	Bao đứa trẻ như em tàn lụi
	Sao mọi người có thể dửng dưng
Em gái mười lăm đã không còn thiếu nữ	Nhìn em đi trên đường tối?
	Mọi người đều có tội
Dưới mái tóc quăn trơ trụi vai gầy	

Em đi đâu đêm nay	Trước tuổi thơ đã chết của em.
Để lòng tôi se lại	
Em lăn lóc trong bùn lội	Muốn nắm bàn tay em
Mà tôi chẳng biết làm gì	Nói cùng em những điều âu yếm nhất
Lặng đứng nhìn em đi	Mà tôi vẫn không biết làm gì được
Cổ tôi chùng nghẹn đắng	Cứ để đêm nay em chẳng về nhà
Con chim non trong trắng	Đôi vai gầy đi lủi thui trong mưa.
[...]	(https://www.thivien.net)

Câu hỏi

Câu 1. Những bông hoa, những cành cây chỉ ai? Tác giả dùng phép tu từ nào?

Những bông hoa chưa nở đã tàn đi

Những cành cây chưa xanh đã cỗi.

A. Những đứa trẻ trong trắng. Phép tu từ hoán dụ.

B. Những đứa trẻ bất hạnh. Phép tu từ ẩn dụ.

C. Cảnh sắc thiên nhiên bị tàn phá.

D. Những đứa trẻ bất hạnh. Phép liên tưởng.

Câu 2. Hai cụm từ “chưa nở đã tàn đi”; “chưa xanh đã cỗi” thể hiện nỗi niềm nào đang chất chứa trong lòng nhà thơ?

A. Xót thương cho những cuộc đời sớm bị tàn lụi.

- B. Đau đớn vì thiên nhiên khô cằn.
- C. Bất lực trước hiện thực đặng cay.
- D. Xót thương cho những đứa trẻ bị cướp mất tuổi thơ.

Câu 3. Điều gì khiến lòng nhà thơ se lại, ghen đặng?

- A. Vì không biết: Em đi đâu đêm nay.
- B. Vì em lặn lóc trong bùn lộn.
- C. Nhà thơ chẳng biết làm gì để giúp em thoát cảnh cơ cực.
- D. Em gái mười lăm đã không còn thiếu nữ.

Câu 4. Theo nhà thơ, cuộc đời của những đứa trẻ cần có những điều gì?

- A. Có nụ cười, có mơ ước, được đi học, có niềm tin từ những bài ca.
- B. Có nhà để ở, có mơ ước, được đi học, có niềm tin từ những bài ca.
- C. Có niềm tin từ những bài ca, từ cuộc đời.
- D. Có tuổi thơ và có những bông hoa.

Câu 5. Theo nhà thơ, nếu những đứa trẻ không có nụ cười, có mơ ước, không được đi học, không có niềm tin thì họ sẽ thế nào ?

- A. Tuổi thơ sẽ chết.
- B. Sẽ sớm độc ác sớm xấu xa.
- C. Sẽ lang thang hè đường, tàu điện, quán bia.
- D. Sẽ ăn cắp, đánh nhau, chửi tục.

Câu 6. Nhà thơ muốn nói điều gì trong 2 câu thơ sau ?

Sao mọi người có thể đứng đưng

Nhìn em đi trên đường tối?

- A. Xã hội đưng thờ ơ trước những đứa trẻ đưng sống mà không có tương lai.
- B. Lên án xã hội tàn nhẫn, đưng đẩy những đứa trẻ bất hạnh vào tăm tối.
- C. Xã hội cần có trách nhiệm với những đứa trẻ đưng sống lang thang, bất hạnh.
- D. Cả a & C.

Câu 7. Tâm trạng của nhà thơ trong khổ thơ cuối là:

- A. Thấy mình và mọi người đều có tội.
- B. Nỗi băn khoăn, day dứt: chưa làm đưng gì để giúp những đứa trẻ bất hạnh.
- C. Nói cùng em những điều âu yếm nhất mà chưa thể.
- D. Cả a và b

Câu 8. Nhân vật trữ tình trong bài thơ là người như thế nào?

- A. Nhân hậu, yêu thương, quan tâm tới những đứa trẻ bất hạnh, lo lắng cho tương lai của chúng
- B. Là người nhạy cảm, thương những tuổi thơ sớm bị lụi tàn
- C. Là người sống có trách nhiệm, giàu lòng yêu thương
- D. Cả a và b

Câu 9. Khổ thơ cuối đã thể hiện được những điều gì? Điều nào khiến em suy nghĩ? (1đ)

Câu 10. Em có đồng ý với ý kiến của nhà thơ thể hiện trong 2 câu thơ sau không? Vì sao? (1đ)

Mọi người đều có tội

Trước tuổi thơ đã chết của em

II. TẠO LẬP VĂN BẢN (4đ)

a. Lập bảng, xác định một số tiêu chí để làm rõ điểm tương đồng và khác biệt của văn bản sau đây và bài thơ “Những tuổi thơ” của tác giả Lưu Quang Vũ (0,5đ)

b. Em đồng tình với ứng xử của người xung “tôi” ở văn bản sau không, vì sao? (0,5đ)

...tôi vô tình gặp cảnh một người mẹ trẻ đang đánh con mình rất tàn nhẫn. Sự việc này ồn ào đến mức có vài người vừa là hàng xóm, vừa là người đi đường tập trung khá đông để xem. Lại một điều là dù cháu nhỏ bị mẹ đánh rất đau đớn nhưng những người chứng kiến đó lại không hề lên tiếng bênh vực cháu bé. Chứng kiến cảnh đó tôi cũng định bỏ qua, coi như là chuyện riêng của gia đình họ, không cần quan tâm nhưng tiếng khóc xé lòng của cháu bé làm tôi không đành lòng bước đi. Tôi nói với người mẹ trẻ là sao lại đánh con đau như vậy, dù thế nào cũng không nên đánh con mình như thế... Bà mẹ trẻ thấy có người lên tiếng nên đã ngừng tay, nhìn tôi một cách hằn học: “Con tôi thì tôi có quyền đánh để dạy dỗ. Anh là ai mà có quyền ngăn cản tôi?” “Người lớn có trách nhiệm bảo vệ và chăm sóc trẻ em – luật pháp quy định như vậy. Khi thấy cháu bé bị chị đánh đau như vậy, với trách nhiệm của người trưởng thành thì tôi phải

lên tiếng để bảo vệ cháu. Nếu chị còn đánh cháu nữa thì tôi sẽ gọi công an”, tôi nói.

(<https://vnexpress.net/nhung-dua-tre-bat-hanh>)

c. Ngày nay, trẻ em còn phải sống bất hạnh trong những cảnh ngộ nào? HS THCS và xã hội có thể làm gì để hạn chế tình cảnh bất hạnh đó ở trẻ em? (bài dài từ 1-1,5 trang) (3đ)

-----Hết-----

- Học sinh không được sử dụng tài liệu.
- Giám thị không giải thích gì thêm.

Đáp án đề 8**Phần I. ĐỌC HIỂU**

Câu 1	Câu 2	Câu 3	Câu 4	Câu 5	Câu 6	Câu 7	Câu 8
B	D	C	A	B	D	D	D

Câu 1. Những bông hoa, những cành cây chỉ ai? Tác giả dùng phép tu từ nào?

Những bông hoa chưa nở đã tàn đi

Những cành cây chưa xanh đã cỗi.

A. Những đứa trẻ trong trắng. Phép tu từ hoán dụ.

B. Những đứa trẻ bất hạnh. Phép tu từ ẩn dụ.

C. Cảnh sắc thiên nhiên bị tàn phá.

D. Những đứa trẻ bất hạnh. Phép liên tưởng.

Phương pháp giải:

Đọc kỹ hai cây thơ

Nhớ lại kiến thức về biện pháp tu từ

Lời giải chi tiết:

Những bông hoa, những cành cây chỉ Những đứa trẻ bất hạnh

Tác giả đã sử dụng phép tu từ ẩn dụ thể hiện nỗi niềm xót thương đối với tuổi thơ của những đứa trẻ

→ Đáp án B

Câu 2. Hai cụm từ “chưa nở đã tàn đi”; “chưa xanh đã cỗi” thể hiện nỗi niềm nào đang chất chứa trong lòng nhà thơ?

- A. Xót thương cho những cuộc đời sớm bị tàn lụi.
- B. Đau đớn vì thiên nhiên khô cằn.
- C. Bất lực trước hiện thực đặng cay.
- D. Xót thương cho những đứa trẻ bị cướp mất tuổi thơ.

Phương pháp giải:

Đọc kỹ 2 câu thơ chứa hai cụm từ

Phân tích nỗi niềm nhà thơ

Lời giải chi tiết:

Hai cụm từ “chưa nở đã tàn đi”; “chưa xanh đã cỗi” thể hiện nỗi niềm: Xót thương cho những đứa trẻ bị cướp mất tuổi thơ

→ Đáp án D

Câu 3. Điều gì khiến lòng nhà thơ se lại, ghen đặng?

- A. Vì không biết: Em đi đâu đêm nay.
- B. Vì em lẩn lóc trong bùn lội.
- C. Nhà thơ chẳng biết làm gì để giúp em thoát cảnh cơ cực.
- D. Em gái mười lăm đã không còn thiếu nữ.

Phương pháp giải:

Đọc kĩ bài thơ

Lời giải chi tiết:

Vì nhà thơ chẳng biết làm gì để giúp em thoát cảnh cơ cực: “Cổ tôi chùng nghẹn đắng”

→ Đáp án C

Câu 4. Theo nhà thơ, cuộc đời của những đứa trẻ cần có những điều gì?

- A. Có nụ cười, có mơ ước, được đi học, có niềm tin từ những bài ca.
- B. Có nhà để ở, có mơ ước, được đi học, có niềm tin từ những bài ca.
- C. Có niềm tin từ những bài ca, từ cuộc đời.
- D. Có tuổi thơ và có những bông hoa.

Phương pháp giải

Đọc kĩ bài thơ

Lời giải chi tiết

Theo nhà thơ, cuộc đời của những đứa trẻ cần có: Có nụ cười, có mơ ước, được đi học, có niềm tin từ những bài ca

→ Đáp án A

Câu 5. Theo nhà thơ, nếu những đứa trẻ không có nụ cười, có mơ ước, không được đi học, không có niềm tin thì họ sẽ thế nào ?

- A. Tuổi thơ sẽ chết.
- B. Sẽ sớm độc ác sớm xấu xa.
- C. Sẽ lang thang hè đường, tàu điện, quán bia.
- D. Sẽ ăn cắp, đánh nhau, chửi tục.

Phương pháp giải:

Đọc kĩ bài thơ

Lời giải chi tiết:

Theo nhà thơ, nếu những đứa trẻ không có nụ cười, có mơ ước, không được đi học, không có niềm tin thì họ sẽ: Sẽ sớm độc ác sớm xấu xa

“Không được đọc những trang sách đẹp

Không biết tin vào những bài ca

Sớm độc ác sớm xấu xa”

→ Đáp án B

Câu 6. Nhà thơ muốn nói điều gì trong 2 câu thơ sau ?

Sao mọi người có thể đứng đưng

Nhìn em đi trên đường tối?

- A. Xã hội đùng thờ ơ trước những đứa trẻ đang sống mà không có tương lai.
- B. Lên án xã hội tàn nhẫn, đang đẩy những đứa trẻ bất hạnh vào tăm tối.

C. Xã hội cần có trách nhiệm với những đứa trẻ đang sống lang thang, bất hạnh.

D. Cả a & C

Phương pháp giải:

Đọc kỹ 2 câu thơ

Chú ý phân tích câu hỏi tu từ

Lời giải chi tiết:

Nhà thơ muốn nói:

Xã hội đừng thờ ơ trước những đứa trẻ đang sống mà không có tương lai

Xã hội cần có trách nhiệm với những đứa trẻ đang sống lang thang, bất hạnh

→ Đáp án D

Câu 7. Tâm trạng của nhà thơ trong khổ thơ cuối là:

A. Thấy mình và mọi người đều có tội.

B. Nỗi băn khoăn, day dứt: chưa làm được gì để giúp những đứa trẻ bất hạnh.

C. Nói cùng em những điều âu yếm nhất mà chưa thể.

D. Cả a và b

Phương pháp giải:

Đọc kỹ khổ thơ cuối

Chú ý các tính từ chỉ cảm xúc, động từ

Lời giải chi tiết:

Muốn nắm bàn tay em

Nói cùng em những điều **âu yếm** nhất

Mà tôi vẫn **không biết làm gì** được

Cứ để đêm nay em chẳng về nhà

Đôi vai gầy đi **lủi thủi** trong mưa.

→ Tác giả thấy mình và mọi người đều có tội

Nỗi băn khoăn, day dứt: chưa làm được gì để giúp những đứa trẻ bất hạnh

→ Đáp án D

Câu 8. Nhân vật trữ tình trong bài thơ là người như thế nào?

A. Nhân hậu, yêu thương, quan tâm tới những đứa trẻ bất hạnh, lo lắng cho tương lai của chúng

B. Là người nhạy cảm, thương những tuổi thơ sớm bị lụi tàn

C. Là người sống có trách nhiệm, giàu lòng yêu thương

D. Cả a và b

Phương pháp giải

Đọc kĩ bài thơ

Dựa vào phần phân tích ở trên

Lời giải chi tiết

Nhân vật trữ tình trong bài thơ là người: Nhân hậu, yêu thương, quan tâm tới những đứa trẻ bất hạnh, lo lắng cho tương lai của chúng

Là người nhạy cảm, thương những tuổi thơ sớm bị lụi tàn

→ Đáp án D

Câu 9. Khổ thơ cuối đã thể hiện được những điều gì? Điều nào khiến em suy nghĩ? (1đ)

Phương pháp giải:

Đọc kỹ khổ thơ cuối và nêu suy nghĩ của bản thân

Lời giải chi tiết:

- Khổ thơ cuối bài đã thể hiện:

+ Mong muốn, khát vọng của nhà thơ: được nắm bàn tay những đứa trẻ bất hạnh để nói những lời yêu thương

+ Nỗi day dứt, đau đớn vì bất lực, vì không giúp được những đứa trẻ vui đi nỗi bất hạnh

+ Hình ảnh những đứa trẻ gầy guộc bé nhỏ không được ở yên trong mái nhà, phải đi lang thang trong mưa, trong cô đơn ám ảnh nhà thơ và người đọc

- Suy nghĩ nhiều nhất: HS tự trả lời (có thể hướng tới một trong 3 nội dung sau)

+ Mong muốn, khát vọng của nhà thơ

+ Nỗi day dứt, đau đớn vì bất lực

+ Hình ảnh trong 2 dòng thơ cuối

Câu 10. Em có đồng ý với ý kiến của nhà thơ thể hiện trong 2 câu thơ sau không? Vì sao? (1đ)

Mọi người đều có tội

Trước tuổi thơ đã chết của em

Phương pháp giải:

Đọc kĩ 2 câu thơ và nêu quan điểm của bản thân

Lời giải chi tiết:

- Làm rõ cách hiểu về nội dung, quan điểm của nhà thơ thể hiện trong 2 dòng thơ:

+ Về tuổi thơ đã chết của em: tức là những đứa trẻ bất hạnh không có những ngày tháng tuổi thơ được vui chơi, được ăn học, được chăm sóc và bảo vệ...

+ Về mọi người đều có tội: mọi người trong xã hội đều có trách nhiệm bảo vệ, chăm sóc trẻ em, bởi họ sẽ là chủ nhân của xã hội trong tương lai; bất cứ ai dửng dưng vô cảm trước nỗi đau của trẻ thơ và hành động bạo lực với trẻ đều đã có tội...

- HS lựa chọn thái độ của mình và đưa ra ít nhất 2 lí do để thuyết phục

+ Nếu đồng tình với quan điểm của tác giả

+ Nếu không đồng tình hãy phản biện

PHẦN II. TẠO LẬP VĂN BẢN (4đ)

- a. Lập bảng, xác định một số tiêu chí để làm rõ điểm tương đồng và khác biệt của văn bản sau đây và bài thơ “Những tuổi thơ” của tác giả Lưu Quang Vũ (0,5đ)
- b. Em đồng tình với ứng xử của người xung “tôi” ở văn bản sau không, vì sao? (0,5đ)
- c. Ngày nay, trẻ em còn phải sống bất hạnh trong những cảnh ngộ nào? HS THCS và xã hội có thể làm gì để hạn chế tình cảnh bất hạnh đó ở trẻ em? (bài dài từ 1-1,5 trang) (3đ)

Phương pháp giải:

- a. Đọc kĩ văn bản và bài thơ
- b. Nêu quan điểm của bản thân
- c. Dựa vào kiến thức xã hội của bản thân

Lời giải chi tiết:

- a. Lập bảng

Tiêu chí		Bài thơ “Những đứa trẻ	Đoạn văn bản trong đề
Giống nhau	Nội dung	Viết về những đứa trẻ bị bạo hành/bất hạnh	
	Thái độ	Lên án những hành động tàn bạo, bất nhân hoặc đứng dưng trước việc trẻ bị bạo hành/ cái ác	
Khác nhau	Thể loại	Thơ tự do	Tự sự
	Cảnh ngộ của đứa trẻ	Những đứa trẻ bị xã hội bỏ quên, phải tự kiếm sống	Trẻ bị bạo hành bởi người thân (ân dưới lý do giáo dục nghiêm khắc)

	Hành động	Thể hiện thương xót, đau đớn vì bất lực; lên án	Can thiệp kịp thời bằng thái độ quyết liệt (dẫn luật pháp, báo công an)
	Tác động tới độc giả	Suy ngẫm, trăn trở, có thể phải hành động	Hướng dẫn cách hành động cụ thể

b. Với cách ứng xử: HS tự trả lời phân tích ưu điểm/ nhược điểm của hành động

- HS có thể tham khảo các hướng sau:

+ Can thiệp, dừng hành động kịp thời nhưng có thể chưa giải quyết được tận gốc vấn đề (nếu người mẹ về nhà vẫn tiếp tục đánh con)

+ Hướng dẫn cách hành động cụ thể, vừa định chỉ ngay được hành động bạo hành trẻ vừa đảm bảo an toàn cho các bên liên quan...

c. Ngày nay, trẻ em còn phải sống bất hạnh

- Trẻ em phải đối mặt với bất hạnh

+ Gia đình gặp tai nạn bất thường (biến cố sức khỏe, tai nạn giao thông, bất thường về thời tiết...) khiến bố mẹ qua đời

+ Bị cha mẹ bỏ rơi do gia đình tan vỡ

+ Bị bạo hành bởi người thân thiếu hiểu biết và tàn ác

- Xã hội có thể làm: Thực thi luật pháp bảo vệ trẻ em; kêu gọi một số tổ chức nhân đạo, cá nhân làm thiện nguyện; kêu gọi giúp đỡ từ cộng đồng...

- HS THCS có thể làm

+ Giảm với du lịch, mua quần áo đẹp (tích lũy sách vở, đồ dùng) để chia sẻ, ủng hộ

+ Trực tiếp tham gia hoạt động giúp đỡ bạn bất hạnh bằng sức lao động của mình

+ Nhận thức, hành động của cá nhân